

Wypalanie traw a zwierzęta

Ogień rujnuje łąkowy ekosystem. Niszczy siedliska ssaków, ptaków, gadów, owadów... Wszystkiego, co żyje w trawie, a czego niekiedy nie dostrzegamy.

Śmierć w płomieniach czyha między innymi na:

DUŻE SSAKI: zwierzęta leśne (sarny, jelenie, dziki) ale także **zwierzęta domowe**, które przypadkowo znajdą się w zasięgu pożaru;

MAŁE SSAKI: krety ryjówki, jeże, zające, lisy, borsuki, kuny, nornice, badylarki, ryjówki...;

PTAKI: Niszczone są miejsca lęgowe, jajka i pisklęta wielu gatunków ptaków gnieźdzących się na ziemi (np. skowronków), lub w strefie krzewów. Ginią także bażanty, kuropatwy;

PŁAZY i GADY: żaby, ropuchy, jaszczurki, węże – istotne w utrzymaniu równowagi biologicznej w środowisku.

ZWIERZĘTA BEZKRĘGOWE:

- ✓ Ogień uśmierca wiele pożytecznych zwierząt, żyjących w powierzchniowych warstwach gleby m.in. dżdżownice, które mają pozytywny wpływ na strukturę, żyzność gleby;
- ✓ Ginią owady zapylające (pszczoły, trzmiele), co powoduje zmniejszenie liczby zapylonych kwiatów, a w konsekwencji obniżenie plonów roślin.
- ✓ Ginią mrówki (które niszczą szkodliwe owady i zjadają resztki roślinne i zwierzęce ułatwiają rozkład masy organicznej oraz wzbogacają warstwę próchnicy, przewietrzają glebę), biedronki (zjadające mszyce), pająki i setki innych gatunków owadów;

Trzeba też pamiętać, że wszystkie te zwierzęta **umierają w męczarniach**, palone żywcem.

Często życie tracą **zwierzęta chronione**.

Wypalanie traw a rośliny i gleba

Ziemia na wypalonych terenach staje się **jałowa**. Zniszczeniu ulega świat zwierząt glebowych i mikroorganizmów (bakterie, grzyby), a wraz z nim warstwa próchnicy, niezbędna do utrzymywania równowagi biologicznej w biocenoze łąkowo-pastwiskowej.

Wypalanie traw **zaburza obieg pierwiastków**. Wysoka temperatura hamuje asymilację azotu z powietrza. Związki potasu i fosforu pozostają w popiele, który może być roznoszony przez wiatr a przy opadach deszczu splukiwany do rzek i zbiorników wodnych.

Wypalenie roślin powoduje odkrycie powierzchni gleby, co może powodować erozję, zwłaszcza w miejscach o dużym nachyleniu terenu.

Pożary torfu są wyjątkowo trudne do ugaszenia i mogą trwać bardzo długo. Torfowiska na regenerację potrzebują kilku tysięcy lat.

Wypalanie, nawet jednorazowe, powoduje zubożenie gatunkowe roślin następczych. Niszczone są między innymi rośliny motylkowe. Zwiększa się udział chwastów. Po wypaleniu ziemia potrzebuje **kilku lat**, by dawać takie plony, jak przed pożarem.

Co zamiast spalania?

Zamiast spalać, resztki roślin możemy **kompostować** i w postaci próchnicy ponownie wprowadzać na pole. Nawozy zielone i komposty znacznie przyspieszają regenerację gleby, a to oznacza **wyższe plony**.

WYPALANIE TRAW

Brutalne niszczenie środowiska

Nie ma żadnego uzasadnienia dla wypalania traw.

Wypalanie traw, łąk i pól po zbiorach:

- ✓ nie daje żadnych korzyści,
- ✓ przynosi jedynie szkody dla przyrody i człowieka.

Negatywny wpływ wypalania traw i łąk na ludzi:

Wypalanie traw może powodować powstawanie groźnych **pożarów**:

- ✓ zabudowań wiejskich, domów;
- ✓ lasów, zagajników;
- ✓ stert, stogów i otwartych składowisk płodów rolnych;
- ✓ maszyn rolniczych, itd.

Zdarza się, że w pożarach tych **giną ludzie** (często ci, którzy podejmują się wypalania). Zazwyczaj bezpośrednią przyczyną zgonu jest zawał serca, udar termiczny. Nieświadomego wypalacza nie rzadko zaskakuje gwałtowna zmiana kierunku wiatru, a co za tym idzie – kierunku rozprzestrzeniania się ognia i wielkości płomienia.

Wypalanie traw (ze względu na powstający dym, który utrudnia widoczność i poruszanie się kierowców po okolicznych drogach) może być także przyczyną **kolizji samochodowych**.

Spalanie słomy na **polach uprawnych** powoduje:

- ✓ naruszenie struktury gleby (znaczna koncentracja soli w popiele niektórych słom),
- ✓ nadmierny rozwój chwastów.

Skutkiem czego jest nierównomierny wzrost roślin następczych, obniżenie wartości plonów, konieczność dodatkowego nawożenia (a więc i **zwiększenie kosztów upraw**).

Wypalanie to jedna z istotnych przyczyn **zatrucia atmosfery** - tysiące pożarów w skali kraju wiąże się z "wyrzucaniem" do niej dziesiątków ton **tlenku węgla** oraz innych **niebezpiecznych związków chemicznych**, które koncentrują się głównie w najbliższym otoczeniu, co oznacza że na ich trujące działanie najbardziej narażeni są najbliżsi mieszkający ludzie.

Wypalanie traw jest NIEDOZWOLONE PRAWNIE

Określają to odpowiednie zapisy prawne:

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2015.1651 -j.t.). Zgodnie z:

✓ Art. 124:

"Zabrania się wypalania łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych oraz trzcinowisk i szuwarów";

Zakaz wypalania wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych jest też poruszony w art. 30 ust. 3 pkt 3 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U.2015.2100 -j.t.).

Kary za wypalanie traw, łąk i nieużytków:

W myśl Art. 131 Ustawy o ochronie przyrody:

"kto wypala roślinność łąk, pastwisk, nieużytków, rowów, pasów przydrożnych, szlaków kolejowych oraz trzcinowisk i szuwarów, podlega KARZE ARESZTU lub GRZYWNY".

Również wg art. 82, § 3 i 4 Kodeksu wykroczeń (ustawa z dn. 20 maja 1971 r. Dz.U.2015.1094 j.t.) za wykroczenie tego typu grozi **kara aresztu, grzywny albo kara nagany**. Natomiast art. 24, § 1 w związku z art. 82 mówi jasno:

"Grzywnę wymierza się w wysokości od 20 zł do 5000 zł..."

Rolnikom wypalającym trawy karę na podstawie nie przestrzegania „dobrej kultury rolnej” może nałożyć **Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**. Karą za wypalanie traw może być zatem **zmniejszenie lub całkowite pozbawienie dopłat bezpośrednich** przysługujących za dany rok.

Dodatkowe sankcje

zagrażają osobom, które doprowadziły do czyjejś śmierci lub powstania strat materialnych.

Każda interwencja sporo kosztuje. Sam przyjazd straży pożarnej do ugaszenia ognia to koszt kilkuset złotych. Natomiast w skali kraju są to dziesiątki tysięcy pożarów.

Bądź rozsądny!

Zanim podpalisz, zastanów się czy przez swoją bezmyślność nie narazisz życia swojego i innych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Rzeszowie
ul. Gen. M. Langiewicza 26
35-101 Rzeszów

tel. 17 854-38-41, 17 854-36-83
fax. 17 850-53-77
wios@wios.rzeszow.pl